

DR. FARKAS CSAMANGÓ ERIKA

KÖRNYEZETVÉDELMI JOG

4.

INTÉZMÉNYEK A KÖRNYEZET VÉDELMEÉRE

A lecke elsajátítása 50 percet vesz igénybe

Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült az Európai Unió támogatásával.
Projekt azonosító:
EFOP-3.4.3-16-2016-00014

SZÉCHENYI

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

INTÉZMÉNYRENDSZERRŐL ÁLTALÁBAN

- **Európai Unió intézményei**

- Bizottság Biztosa (Környezetpolitika, tengerügyek, halászati politika) - Brüsszel
 - Környezetvédelmi Főigazgatóság
- Környezetvédelmi Ügynökség – Koppenhága
- Európai Parlament Környezetvédelem, Közegészségügy és Élelmiszer-biztonság Bizottsága (ENVI)
- Európai Bíróság

- **Magyarország**

- Országgyűlés
- Kormány
 - Országos Környezetvédelmi Tanács
- Minisztérium (miniszter)
- Közigazgatási szervek
 - Központi országos szervek
 - Területi szervek
- Önkormányzatok

MAGYAR ÁLLAM FELADATAI

- Környezetvédelem feladatainak meghatározása
- Környezetvédelmi követelmények érvényesítése más állami feladatokban (Európai Unió célja is hasonló)
- Környezet megóvása, károsodás megelőzése, a bekövetkezett károsodás megszüntetése, eredeti (természet közeli) állapot helyreállítása
- Államigazgatási feladatok ellátása
- Környezet állapotát mérő-, megfigyelő-, ellenőrző rendszerek fenntartása és működtetése
- Környezet állapotának értékelése
- Kutatási, fejlesztési, nevelés-képzési és tájékoztatási rendszerek, intézmények fenntartása
- Gazdasági és pénzügyi alapok biztosítása

ORSZÁGGYŰLÉS FELADATAI

- Jogalkotás környezetvédelmi tárgykörben
- Nemzeti Környezetvédelmi Program
 - NKP (1) 1997-2002
 - NKP (2) 2003-2008
 - NKP (3) 2009-2014
 - NKP (4) 2015-2019
- Költségvetés elfogadása
- Dönt a kormány környezet állapotáról szóló beszámolójáról
- Meghatározza a kormány és az önkormányzatok környezetvédelmi feladatait

Munkáját segíti a Fenntartható Fejlődés Bizottsága

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Bizottság (NFFT) 30 tagú érdekegyeztető, véleményező szervezet

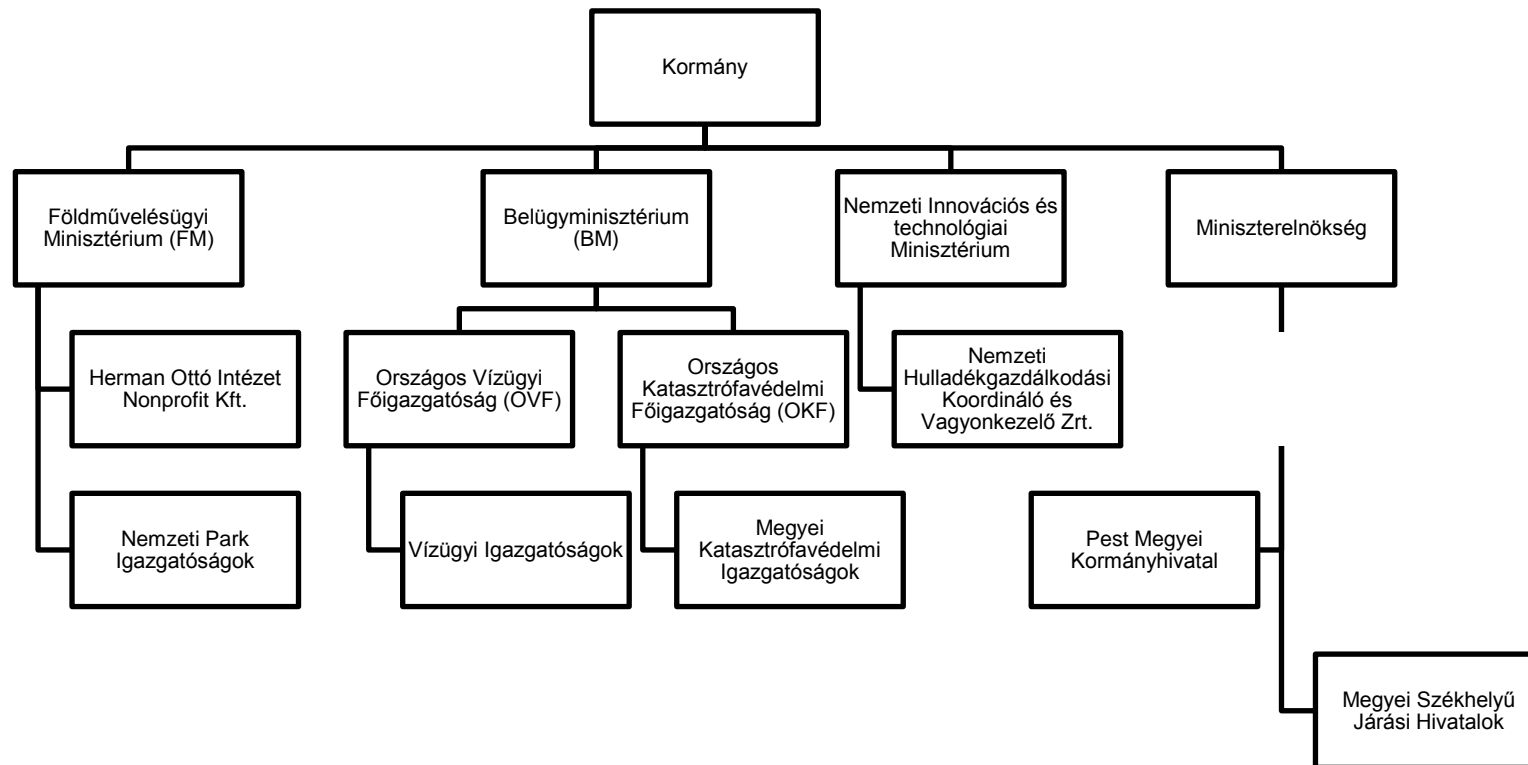
Megválasztja az Alapvető Jogok Biztosát (Jövő Nemzedékek Érdekeinek Védelmét Ellátó Biztoshelyettes) Bándi Gyula.

Kép forrása: <https://www.ajbh.hu/dr.-bandi-gyula>

MAGYAR KÖRNYEZETI INTÉZMÉNYRENDSZER

2018. JÚLIUS 1-TŐL

KORMÁNY FELADATAI

A kormány környezetvédelem tárgyában is egyszerre lát el jogalkotó és igazgatási feladatokat. Ennek keretében

- Irányítja a környezetvédelmi feladatokat ellátó szervezeteket
- Költségvetés előkészítésekor figyelembe veszi a NKP-ban kitűzött célokat
- NKP jóváhagyására tesz javaslatot
- Ellátja a nemzetközi szerződésekből adódó környezetvédelmi feladatokat (jogok érvényesítése, kötelezettségek teljesítése)
- Környezetvédelem követelményeket határoz meg egyes technológiák, létesítmények, termékek vonatkozásában
- Jelentős környezetkárosodások, rendkívüli környezeti események következményeinek felszámolása
- Állam környezeti kártérítési kötelezettsége esetén helytáll, illetve annak fedezetét biztosítja
- Dönt az állam kizárólagos tulajdonába tartozó ásványkincsek, természeti értékek, (víz)készletek hasznosítása vonatkozásában

Országos Környezetvédelmi Tanács: A Kormány véleményező, javaslattevő szervezete (22 tagú, tudományos élet; szakmai, gazdasági élet; környezetvédelmi céllal bejegyzett egyesületek képviselőiből áll.

MINISZTER(EK) FELADATAI

- **Környezetvédelemért és természetvédelemért felelős miniszter (földművelésügyért felelős miniszter)**
 - Jogszabály-előkészítés (kormányrendelet, törvény), miniszteri rendelet alkotása környezetvédelmi (zaj- levegővédelem, hulladékgazdálkodás), természetvédelmi és kármentesítési ügyekre, eljárásokra vonatkozóan.
 - Környezetvédelmi tárgyú mérő-, figyelő-, ellenőrzőrendszerek által szolgáltatott adatok gyűjtése rendszerezés, értékelése (Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer)
 - Környezetvédelmi célú berendezések, eszközök, eljárások, fejlesztése figyelemmel kísérése
 - Gazdasági szabályozó eszközök alkotása, hatékonyságuknak ellenőrzése
 - Természetvédelmi területek kijelölése
- **Vízvédelemért felelős miniszter (belügyminiszter)**
 - Jogszabály-előkészítés (kormányrendelet, törvény), miniszteri rendelet alkotása vízgazdálkodásért való felelősség keretében (vízügyi hatósági eljárások, ár- és belvízi védekezés, vízügyi sajátos építményfajták, mezőgazdasági célú vízszolgáltatás, vízminőségi kárelhárítás, vízbázisok védelme, települési szennyvízkezelés)
 - Igazgatgatási szervek irányításáért való felelősség keretében ár- és belvízi védekezés szervezése, vízrajzi tevékenység ellátása, folyóvíz-gazdálkodási feladatok ellátása, védművek fenntartása, vízgazdálkodási fejlesztésekhez szükséges források biztosítása, szennyvíz-elvezetési és szennyvíz-tisztítási program feladatainak ellátása.
- **Nemzeti Innovációs és technológiai miniszter**
 - Jogszabály-előkészítés (kormányrendelet, törvény), miniszteri rendelet alkotása energiapolitika, bányászat, villamosenergia, távhőszolgáltatás, atomenergia területén
 - Klímapolitika és emisszió-kereskedelemhez kapcsolódó feladatok
- **Építésügyért, kulturális örökség védelemért felelős miniszter (miniszterelnökséget vezető miniszter)**
 - Jogszabályalkotás a kulturális örökség, régészeti örökség, műemléki értékek védelme érdekében

KÖZPONTI KÖZIGAZGATÁSI SZERVEK

Pest Megyei Kormányhivatal (2017. január 1. előtt Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség)

- Elsőfokú hatáskör: országos természetvédelmi engedélyek, autópályák környezetvédelmi engedélyezése, fokozottan védett élőlényekkel kapcsolatos engedélyek, nemzetközi hulladékszállítás engedélyezése, közszolgáltatói (hulladékgazdálkodási) engedélyek kiadása, termékdíjjal kapcsolatos hatósági feladatok ellenőrzése, hulladéklerakási járulékkal kapcsolatos hatósági feladatok ellátása
- Másodfokú hatáskör gyakorlása a megyei kormányhivatalok és a jegyző környezetvédelmi, természetvédelmi tárgyú döntései felett

Földművelésügyi Minisztérium - zöldipari támogatások kezeléséért felelős helyettes államtitkárság (2017. január 1. előtt Országos Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főfelügyelőség Nemzeti Hulladékgazdálkodási Igazgatóság)

- Hulladékképződésének csökkentését, szelektív hulladékgyűjtést elősegítést szolgáló pénzügyi eszközök, támogatások biztosítása a piaci szereplők számára

Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság (OKF)

- Másodfokú hatáskör gyakorlása megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok vízügyi tárgyú döntései felett

KÖZPONTI KÖZIGAZGATÁSI SZERVEK ÉS EGYÉB HÁTTÉRINTÉZMÉNYEK

Országos Vízügyi Főigazgatóság (OVF)

- Vízügyi igazgatás országos, központi szerve, amely ellátja vizek kártételei elleni védelmet, vízrajzi tevékenység feletti szakfelügyeletet, működteti a Vízügyi Információs Rendszert (VIZIR), vizek állapotértékelése, vízügyi igazgatóság szakmai irányítása, munkájuk koordinálása

Herman Ottó Intézet (Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.)

- Szakpolitikai döntés tudományos igényű megalapozása, szemléletformálás, tervek és stratégiák kidolgozása

Nemzeti Hulladékgazdálkodási Koordináló és Vagyonkezelő Zrt.

- Hulladékgazdálkodási közszolgáltatás ellátásának optimális területi lehatárolása
- Vagyonkezelés
- Közszolgáltatási díjjal kapcsolatos feladatok ellátása (számlázás, kintlévőségek kezelése, díjvisszaosztás)

TERÜLETI KÖZIGAZGATÁSI SZERVEK

Kormányhivatalok székhelye szerinti járási hivatalok

- 19 területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság
- Elsőfokú hatáskör: hatásvizsgálati és környezetvédelmi (komplex) engedélyezési eljárások, levegőtisztaság-védelmi, zajvédelmi, hulladékgazdálkodási, természetvédelmi, kármentesítési hatósági eljárások
- Másodfokú hatáskör gyakorlása a jegyző zajvédelmi tárgyú döntései felett
- Adatszolgáltatások gyűjtése és rögzítése
- 7 területi környezetvédelmi hatóság: laboratóriumi vizsgálatok, ellenőrzése lefolytatása

Járási Hivatalok: korábbi elsőfokú, jegyzői hatásköröket gyakorolnak levegőtisztaság-védelem területén

Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság

- Elsőfokú vízügyi hatósági hatáskörében vízügyi (vízjogi létesítési, üzemeltetési és fennmaradási engedélyek és felügyeleti) eljárások lefolytatása, vízvédelmi (kibocsátási engedélyek és felügyeleti) eljárások lefolytatása, valamint kármentesítéssel kapcsolatos szakhatósági hatáskörök gyakorlása
- Adatszolgáltatások gyűjtése és rögzítése (vízkészletjárulék, felszíni és felszín alatti vizekkel kapcsolatos adatszolgáltatások)

TERÜLETI KÖZIGAZGATÁSI SZERVEK

Területi Vízügyi Igazgatóságok (VIZIG)

- Vizek kártételei elleni védelem: árvízvédelmi létesítmények fenntartása, vízkárelhárítási műszaki feladatok ellátása, vízhiány kárelhárítási feladatok elvégzése
- Vízirajzi észlelőhálózat működtetése, adatok értékelése
- Víznyerő területek ivóvízbázissá minősítésének kezdeményezése
- Vagyongazdálkodás (mérő- és megfigyelőrendszerek, monitoring rendszerek, ár- és belvízvédelmi létesítmények, vízelvezető művek, öntözési vízilétesítmények)
- Állami tulajdonú vízfolyások, holtágak, természetes állóvizek szabályozása

Nemzeti Park Igazgatóságok (NPI)

- Természeti területek kezelése
- Állami tulajdonú területek vagyonkezelése
- Természetvédelmi kutatás
- Élőhelyek kialakítása, fenntartása
- Sérült, károsodott élőhelyek helyreállítása
- Természeti értékek nyilvántartása

ÖNKORMÁNYZATOK

Környezetvédelmi ügyek az önkormányzatok szintjén

- Általános jogszabályi felhatalmazáson: Alaptörvény, Önkormányzati törvény (2011. évi CLXXXIX. tv.), helyi önkormányzatok feladat- és hatásköréről szóló törvény (1991. évi XX. tv.)
- Szektorális jogszabályi felhatalmazások: környezetvédelmi törvény, hulladékról szóló törvény, természet védelméről szóló törvény, vízgazdálkodásról szóló törvény, valamint kormányrendeletek

Feladat- és hatáskörök címzettje

- Képviselő testület (füstködriadó terv elfogadása, avar és kerti hulladékok égetésére vonatkozó szabályok elfogadása, légszennyezés szempontjából ökológiailag sérülékeny területek kijelölése)
- Polgármester (füstködriadó terv végrehajtása, szmoghelyzet esetén a lakosság tájékoztatása)
- Jegyző

Önkormányzatok általános feladatai:

- Önkormányzati rendelet alkotás (az általános jogszabályi felhatalmazás alapján és jogszabályi keretek között)
- Környezetvédelmi tervek, programok kidolgozása (természetvédelem, hulladékgazdálkodás, ivóvízellátás, zöldfelület-gazdálkodás)
- Gazdasági feladatok – környezetvédelmi alap működtetése

ÖNKORMÁNYZATOK

Önkormányzatok szektorális feladatai:

- Zajvédelem: zajtérkép készítése, fokozottan védett zajvédelmi terület kijelölése, zajvédelmi övezet kijelölése
- Levegőtisztaság-védelem: füstködriadó-terv, avar és kerti hulladék égetése
- Természetvédelem: helyi védetté nyilvánítás (önkormányzati rendelet formájában, fásszárú növények kivágása, pótlása, parlagfű elleni védelem)
- Vízvédelem: ivóvízellátás, ehhez kapcsolódó vízművek működtetése, fenntartása; szennyvízelvezetés, nem közművel összegyűjtött szennyvíz begyűjtésének biztosítása
- Hulladékgazdálkodási közszolgáltatás fenntartása
- Helyi építésügy- és örökségvédelem

Jegyző szektorális feladatai:

- vízjogi engedélyezés (pl.: 500 m³/év vízhasználati alatti kutak)
- elhagyott hulladékokkal kapcsolatos hatáskörök működtetése
- Telepengedélyezés
- zajvédelmi hatáskörök gyakorlása (pl.: kiskereskedelem, nagykereskedelem, sport és szabadidős tevékenységek, vendéglátó és szálláshely-szolgáltatás, reklám)
- Természetvédelem: fásszárú növények kivágása, pótlása, parlagfű elleni védelem

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

*Jelen tananyag a Szegedi Tudományegyetemen készült
az Európai Unió támogatásával.*

Projekt azonosító: EFOP-3.4.3-16-2016-00014

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE